

УДК 343.1

**ЮРИСДИКЦІЙНІ ПРОБЛЕМИ В ДІЯЛЬНОСТІ ПІДРОЗДІЛІВ
ДОСУДОВОГО РОЗСЛІДУВАННЯ НАЦІОНАЛЬНОЇ ПОЛІЦІЇ
УКРАЇНИ**

Волков О. О.

Головне слідче управління Національна поліція, Україна, м. Київ

З початку роботи слідчих підрозділів Національної поліції України пройшло небагато часу, однак за цей період виявлено ряд проблемних питань, пов'язаних із зміною законодавства, та, як наслідок, виниклою невідповідністю територіальної юрисдикції слідчих підрозділів Національної поліції та місцевих прокуратур. Такі проблемні питання потребують невідкладного вирішення, тому що зволікання з їх розглядом вплине як на результати діяльності, так і на взаємодію з органами прокуратури, що в цілому призведе до втрати довіри населення до правоохоронної системи.

Ключові слова: територіальна юрисдикція, місцеві прокуратури, слідчі, досудове розслідування, кримінальні провадження.

Волков А. А. Юрисдикционные проблемы в деятельности подразделений досудебного расследования Национальной полиции Украины / Главное следственное управление Национальная полиция, Украина, Киев

С начала работы следственных подразделений Национальной полиции Украины прошло немного времени, однако за этот период выявлен ряд проблемных вопросов, связанных с изменением законодательства, и, как следствие, возникшей несоответствием территориальной юрисдикции следственных подразделений Национальной полиции и местных прокуратур. Такие проблемные вопросы требуют безотлагательного решения, так как промедление с их рассмотрением повлияет как на результаты деятельности, так и на взаимодействие с органами прокуратуры, что в целом приведет к потере доверия населения к правоохранительной системе.

Ключевые слова: территориальная юрисдикция, местные прокуратуры, следователи, досудебное расследование, уголовные производства.

Volkov O. O. Jurisdictional issues in trial investigation units of the National Police of Ukraine / Main Investigation Department, the National Police, Ukraine, Kyiv

Since the beginning of the National Police investigative units Ukraine took a long time, but during this period revealed a number of problems associated with changing legislation and, consequently, there was a discrepancy between jurisdiction investigative units of the National Police and local prosecutors. These areas of concern requiring urgent solution because of the delay in consideration affect both the performance and the interaction with the prosecutors, which generally lead to a loss of confidence in the law enforcement system.

Key words: territorial jurisdiction, local prosecutors, investigators and pre-investigation, criminal proceedings.

Відповідно до Закону України «Про Національну поліцію» [1] систему органів Національної поліції складають: центральний орган управління поліції та територіальні органи поліції у місті Києві, областях, Автономній Республіці Крим та місті Севастополі, районах, містах, районах у містах.

Відповідно із змінами до Закону України «Про прокуратуру» [2], що вступили в дію з 15.12.2015 в державі запрацювала нова система, яка складається з регіональних та місцевих прокуратур.

Наказом Національної поліції України від 06.11.2015 № 1 [3] затверджено структуру територіальних підрозділів Національної поліції якою передбачено підпорядкування відділень (базовий орган) територіальним відділам поліції (кущовий орган). Але під час розподілу територіальної юрисдикції не було враховано юрисдикції місцевих прокуратур, що призвело до їх невідповідності.

Слід зазначити, що лише в семи регіонах держави межі юрисдикції територіальних органів Національної поліції відповідають межах юрисдикції місцевих прокуратур (місто Київ, Дніпропетровська, Донецька, Житомирська, Закарпатська, Херсонська і Черкаська області).

Зокрема, у Вінницькій області юрисдикція Бершадської місцевої прокуратури поширюється на Бершадський відділ поліції разом з відділеннями, які входять до його складу, а також Крижопільське та Піщанське відділення поліції, які входять до складу Тульчинського відділу поліції. Водночас на відділення Тульчинського відділу поліції поширюється юрисдикція трьох місцевих прокуратур.

В більшості випадків маємо наявну відмінність між територіальною юрисдикцією місцевих прокуратур та районних відділів, відділень поліції, при цьому окремі відділення поліції, які підпорядковуються відділам поліції, перебувають одночасно під юрисдикцією декількох прокуратур.

Крім того, є випадки, коли одна місцева прокуратура здійснює процесуальне керівництво за розслідуванням слідчими кущового органу, а декілька інших місцевих прокуратур – за розслідуванням слідчими базових органів.

Так, в Одеській області Котовська місцева прокуратура здійснює нагляд за додержанням законодавства під час досудового розслідування у формі процесуального керівництва слідчими Любашівського відділу поліції, до якого відносяться Миколаївське відділення поліції, що перебуває в територіальній юрисдикції Одеської місцевої прокуратури № 4, та Ширяївське відділення поліції, процесуальний контроль за яким здійснює Роздільнянська місцева прокуратура.

Така неузгодженість є характерною для більшості регіонів держави та призводить до ускладнення співпраці і є однією з причин несвоєчасного повідомлення органами досудового розслідування відповідного місцевого

прокурора про початок досудового розслідування та, як наслідок, затягування з призначення процесуального керівника.

Окрім цього, виникла проблема доступу керівників слідчих відділів територіального підрозділу до всіх відомостей внесених в Єдиний реєстр досудових розслідувань (далі – ЄРДР) [4] про кримінальні провадження відповідних куштів, у тому числі внесені слідчими в підпорядкованих відділеннях інших районів, процесуальне керівництво за досудовим розслідуванням яких здійснюють прокурори іншої прокуратури.

Не вирішеним залишається питання погодження та підписання статистичної звітності 1-СЛ [5] та 1-СЛМ [6]. Процедура формування вказаної звітності ускладнилася, та полягає у тому, що відділення поліції одного територіального відділу поліції, які підпадають під територіальну юрисдикцію різних місцевих прокуратур, відповідні звітні дані спочатку погоджують у своєму територіальному відділі, а потім надають у місцеву прокуратуру, до територіальної юрисдикції якої вони відносяться.

Так, наприклад Тисменицька місцева прокуратура охоплює Тисменицький, Тлумацький, Городенківський, Галицький, Рогатинський райони, водночас Тисменицький відділ поліції – охоплює лише Рогатинський, Галицький, Тисменицький райони, а Городенківський та Тлумацький райони – підпорядковані Коломийському відділу поліції.

За таких обставин начальник слідчого відділу Городенківського відділення поліції погоджує свою статистичну звітність спочатку у Коломийському відділі поліції, а потім у Тисменицькій місцевій прокуратурі. При цьому, відстань маршруту Городенка-Коломия-Тисмениця-Городенка становить 160 км.

Тільки після підписання звітів відповідними прокурорами, кущовим органом поліції складається зведений звіт, який разом з доданими до нього підписаними звітами базових органів направляється до слідчого управління ГУНП.

Так, наприклад, у Полтавській області до Полтавського відділу поліції входять Диканське та Решетилівське відділення поліції. При цьому нагляд за додержанням законності за досудовим розслідуванням в цих підрозділах у формі процесуального керівництва здійснюють Миргородська та Кобеляцька місцеві прокуратури відповідно. Натомість Полтавська місцева прокуратура, в межах юрисдикції якої знаходиться Полтавський відділ поліції в цих слідчих підрозділах не здійснює нагляд за законністю.

Ускладнився облік правопорушень по відділу поліції, відділення якого підпадають під юрисдикцію різних місцевих прокуратур, так як при таких обставинах важко уникати подвійного обліку злочинів.

Також виникають складнощі щодо оперативного погодження процесуальних рішень і документів передусім різноманітних клопотань, у тому числі тих, які стосуються невідкладних слідчих дій, що призводить до порушення розумних строків досудового розслідування.

Необхідність погодження процесуальних рішень у кримінальних провадженнях з керівниками місцевої прокуратури, яка територіально перебуває в іншому місті, потребує додаткового часу на поїздки з одного району в інший, або з району – в обласний центр. Це особливо актуально при проведенні негласних слідчих (розшукових) дій та обранні запобіжних заходів.

Так, Іванківське відділення поліції Київщини (входить до Вишгородського відділу поліції) та відділ поліції зони Чорнобильської АЕС розташовані за 200 кілометрів від Броварської місцевої прокуратури під юрисдикцією якої знаходиться Іванківський район, міста Прип'ять та Чорнобиль.

Потреба в здійсненні таких тривалих поїздок виникає навіть у тих випадках, коли відділи місцевих прокуратур хоча й територіально розташовані за місцем знаходження слідчого підрозділу, але підпис

процесуального керівника вимагає завірення гербовою печаткою «кущової» прокуратури, яка зберігається зовсім в іншому місті.

Окремо підлягає вирішенню питання щодо адміністративного місця взаєморозташування ще одного органу поліції та прокуратури. Так, Главк Національної поліції по Криму та місту Севастополю працює в місті Одесі, а прокуратура Криму – в місті Києві (майже 500 кілометрів).

Потребує вирішення проблема доступу керівників слідчих відділів територіального підрозділу до відомостей про всі кримінальні провадження відповідного куща внесені в ЄРДР, у тому числі внесені слідчими в підпорядкованих відділеннях інших районів, процесуальне керівництво за досудовим розслідуванням яких здійснюють прокурори іншої прокуратури.

Зміни, що відбулися в діяльності слідчих, як показала практика, не призвели до позитивних зрушень, а лише ускладнили роботу підрозділів Національної поліції та взаємодію з органами прокуратури.

За результатами опрацювання виявлених проблемних питань у роботі підрозділів досудового розслідування Національної поліції, та враховуючи те, що зазначені питання потребують невідкладного вирішення, а їх подальше затягування вплине як на результати діяльності, так і на взаємодію з органами прокуратури, що в цілому призведе до втрати довіри населення до правоохоронної системи їх вирішення пропонується одним із наступних шляхів:

1. Повернення до повноважень що мали відповідні колишні районні відділи ОВС, які повинні бути самостійними в частині непідпорядкування кущовим відділам.

2. Приведення у відповідність окремих територіальних відділень поліції з метою підпорядкування їх відділам поліції відповідно до юрисдикції місцевих прокуратур, або реорганізації утворених відділів поліції та створення інших відділень поліції шляхом внесення змін до нормативно-правових документів

Національної поліції, що не потребує додаткових погоджень з іншими відомствами.

3. Внесення змін до Закону України «Про прокуратуру» про перегляд «кущового принципу» побудови системи місцевих прокуратур шляхом утворення їх відокремлених відділів з дислокацією в містах де розташовані слідчі підрозділи.

Література:

1. Закону України «Про Національну поліцію» / Відомості Верховної Ради (ВВР), 2015, № 40-41, ст.379

2. Закону України «Про прокуратуру» – Режим доступу до ресурсу: http://www.gp.gov.ua/ua/konstitucion_zakoni_ukraine.html

3. Наказ Національної поліції України від 06.11.2015 № 1 «Про затвердження структури Національної поліції України» – Режим доступу до ресурсу: сектор документального забезпечення ГСУ НП України.

4. Наказ Генеральної прокуратури України від 17.08.2012 № 69 «Про Єдиний реєстр досудових розслідувань» – Режим доступу до ресурсу: http://www.gp.gov.ua/ua/pd.html?_m=publications&_t=rec&id=110522

5. Наказ Державного комітету статистики України від 18.12.2002 № 448 «Про затвердження форм державних статистичних спостережень NN П, 1-СЛ, 1-В» – Режим доступу до ресурсу:

http://www.uazakon.com/documents/date_77/pg_iycdsf.htm

6. Спільний наказ ГП, МВС, СБ, ДПС України від 17 травня 2013 року № 62/201/102/467 за погодженням з Держстатом України «Про затвердження форми звітності основних показників роботи органів досудового розслідування» – Режим доступу до ресурсу: сектор документального забезпечення ГСУ НП України.

References:

1. Of the law of Ukraine «On the National police» / Vedomosti of the Verkhovna Rada (VVR), 2015, No. 40-41, 379 art.

2. *Of the law of Ukraine «On Prosecutor's office» – access Mode to a resource: http://www.gp.gov.ua/ua/konstitution_zakoni_ukraine.htm*
3. *The order of the National police of Ukraine from 06.11.2015 No. 1 «On approval of the structure of the National police of Ukraine» – Mode of access to the resource: the documentary sector ensure NP CSO of Ukraine.*
4. *The order of the General Prosecutor's office of Ukraine dated 17.08.2012 no 69 «On the Unified register of pre-judicial investigations» – access Mode to a resource: http://www.gp.gov.ua/ua/pd.html?_m=publications&_t=rec&id=110522*
5. *The order of the State Committee of statistics of Ukraine from 18.12.2002 № 448 «On approval of forms of state statistical observations NN P, 1-SL, 1-IN» – access Mode to a resource: http://www.uazakon.com/documents/date_77/pg_iycdsf.htm*
6. *Joint order of the DPP, Ministry of interior, th, STS of Ukraine from may 17, 2013 No. 62/201/102/467 in coordination with the state Statistics service of Ukraine «On approval of reporting forms of the basic indicators of work of bodies of preliminary investigation» – access Mode to a resource: the documentary sector ensure NP CSO of Ukraine.*

